

2. april 2013

**Ministeriet for Forskning,
Innovation og Videregående
Uddannelser**

Slotsholmsgade 10

Post Postboks 2135
1015 København K

Telefon 3392 9700

Telefax 3332 3501

E-post fivu@fivu.dk

Netsted www.fivu.dk

CVR-nr. 1680 5408

Ref.-nr. 13/004181-29

EU-Domstolens dom i sag C-46/12, L.N.

1. Dommen i C-46/12, L.N.

EU-Domstolen afsagde den 21. februar 2013 dom i sag C-46/12, L.N. Dommen fastslår, at EU-borgere, der studerer i Danmark og samtidig udøver reel og faktisk beskæftigelse af en karakter, hvor den pågældende studerende opnår status af "arbejdstager" efter EU-retten, ikke kan nægtes studiestøtte, der gives til danske statsborgere.

Konsekvensen af dommen er, at EU-borgere, der indrejser til Danmark med det hovedformål at studere, i modsætning til tidligere praksis har ret til SU, hvis de samtidig har status som arbejdstagere. Dommen betyder således, at EU- og EØS-borgere, der tager et job ved siden af studierne af et omfang på mindst 10 til 12 timer om ugen, principielt får adgang til det danske SU-system på samme vilkår som danske statsborgere.

Det vurderes, at såfremt en studerende fra et EU-/EØS-land ophører med at være arbejdstager i EU-rettens forstand, men fortsætter sit studium, vil den pågældende alene have status som studerende og dermed ikke længere være berettiget til SU. Det vil være den studerendes status på udbetalingstidspunktet, der er afgørende for retten til SU.

Det vurderes endvidere, at dommen ikke indebærer, at studerende, der alene er på et kortere studieophold fx af et semesters varighed i forbindelse med udvekslingsaftaler mellem universiteter kan få ret til SU ved samtidigt med studieopholdet at arbejde i det forudsatte omfang.

2. Økonomiske konsekvenser af EU-Domstolens afgørelse

Der er allerede i dag studerende fra EU- eller EØS-lande, som modtager dansk SU med henvisning til deres status som 'vandrende arbejdstagere'. I 2012 modtog således 271 personer SU med henvisning til deres status som "vandrende arbejdstagere". Det er sket en fordobling af antallet af EU- og EØS-borgere, der modtager dansk SU pga. deres arbejdstagerstatus, fra 2009 til 2012, *jf. bilag A*. Den samlede

støtte til disse skønnes at udgøre omkring 28 mio. kr. efter skat og tilbageløb i hele deres studietid i Danmark.

Der er 342 sager, som har været sat i bero, indtil dommen forelå. De skal nu afgøres og vil kunne føre til at de pågældende skal have udbetalt SU for den periode, de har studeret i Danmark. Der vurderes samtidig at være op til 600 gamle sager, som kan genoptages, hvis de pågældende vælger at klage. Der afsættes 60 mio. kr. ekstra i 2013 til dækning af udgifterne i forbindelse med disse sager.

Det må vurderes, at EU- og EØS-borgere, der studerer i Danmark, vil have et incitament til at finde beskæftigelse, der berettiger dem til at modtage SU, og udgifterne til SU til EU- og EØS-borgerne må derfor alt andet lige forventes at stige i de kommende år som følge af den ændrede praksis for tildeling af SU.

Hvis det beregningsmæssigt antages, at bestanden af EU- og EØS-borgere optaget på en hel uddannelse i Danmark er uændret, og at 40 pct. af de studerende – svarende til danske studerende – har eller får erhvervsarbejde, der kvalificerer til status som vandrende arbejdstager, medfører dommen umiddelbart årlige merudgifter på godt 200 mio. kr. efter skat og tilbageløb.

Ministeriet for Forskning,
Innovation og Videregående
Uddannelser

Et ændret søgemønster, hvor flere EU- og EØS-borgere vil søge uddannelse i Danmark vil indebære yderligere SU- og taxameterudgifter. Regneeksempler viser, at der per 100 ekstra studerende vil være merudgifter på knap 10 mio. kr. årligt.

3. Ny administrationspraksis i forbindelse med ”arbejdstagere” fra EU/EØS

Efter den hidtidige praksis har Uddannelsesministeriet (Styrelsen for Videregående Uddannelser og Studiestøtte) lagt vægt på, hvornår ansøger første gang har ansøgt om optagelse på sit uddannelsessted for at udlede hovedformålet med at komme til Danmark. Har ansøger været indrejst til landet 10 uger før tidspunktet for ansøgning til en videregående uddannelse, henholdsvis 15. marts og 5. juli, har ministeriet som udgangspunkt vurderet, at hovedformålet har været et andet end studier i Danmark. En EU-/EØS-borger, der ville udnytte muligheden for at uddanne sig i Danmark og modtage dansk SU har dermed allerede med den hidtidige praksis kunnet gøre dette ved at sørge for at indrejse i Danmark og få et arbejde af 10 til 12 timers ugentlig varighed i 4½-8 måneder før studiestart og derefter søge ind på uddannelsen til marts- eller julifristen og dermed blive berettiget til SU. Efter dommen vil der ikke længere kunne lægges vægt på hovedformålet med den pågældendes indrejse i landet. En EU-/EØS-borger, som studerer på en SU-berettiget uddannelse og som samtidigt udøver reel og faktisk beskæftigelse, har derved ret til at modtage SU på lige fod med danske statsborgere.

EU-/EØS-borgere, der i dag får SU, fordi de er arbejdstagere eller selvstændige erhvervsdrivende bliver hver fjerde måned bedt om at dokumentere, at de fortsat er arbejdstagere eller selvstændig erhvervsdrivende efter EU-rettens regler. Hvis de ikke kan dokumentere, at de stadig opfylder betingelserne, standses udbetalingen af SU, og Uddannelsesministeriet rejser krav om tilbagebetaling af eventuelt for meget udbetalt SU.

Det er afgørende, om den uddannelsessøgende på udbetalingstidspunktet kan betragtes som arbejdstager eller selvstændig erhvervsdrivende. Hvis vedkommende ikke er arbejdstager på udbetalingstidspunktet, bortfalder retten til SU. Der vil i den

forbindelse være behov for at styrke kontrollen af, om de pågældende fortsat er økonomisk aktive.

4. Muligheder for ændringer i SU reglerne

På baggrund af dommen har Uddannelsesministeriet og Justitsministeriet gennemgået mulighederne for at ændre SU-reglerne, fx således at der i højere grad end i dag indføres optjeningsprincipper knyttet til et bopælskrav.

En lignende gennemgang blev foretaget under VK-regeringen i forbindelse med udvalgsarbejdet vedrørende udlændinges ret til velfærdsydelse.

Det er imidlertid fortsat vurderingen, at ethvert forsøg på at indføre regler om optjeningsprincipper med henblik på at begrænse ”vandrende arbejdstageres” eller økonomisk aktive EU- og EØS-borgeres mulighed for at blive ligestillet med danske statsborgere ift. SU-reglerne vil være indirekte diskrimination og dermed i strid med EU-reglerne.

5. Afslutning

Udgifterne til SU stipendier til EU- og EØS-borgere på skønsmæssigt ca. 200 mio. kr. årligt ved uændret søgemønster, *jf. ovenfor*, vil skulle indarbejdes på de kommende finanslove.

Samtidig gennemføres de nødvendige ændringer og tilpasninger af regler m.v. på SU-området for at sikre, at udbetalingen af SU til EU- og EØS-borgere fremadrettet administreres i overensstemmelse med L.N.-dommen.

Uddannelsesministeriet vil følge udviklingen i søgemønstret tæt i de kommende år, herunder i forhold til udviklingen i omkostninger til SU som følge af EU- og EØS-borgere med status som arbejdstager. Ligeledes tages højde for kommende domme fra EU-Domstolen på SU-området (de forenede sager C-523/12, Prinz og C-585/12, Seeberger og C-275/12, Elrick), da de kan have konsekvenser for danske regler.

Bilag A

Tabel 1 Godkendte ansøgninger fordelt efter årsagen til ligestilling og år, hvor ansøgningen blev modtaget på uddannelsesstedet. Opgjort pr. 5. januar 2013.

Ligestillingsårsager	Ansøgningsår						
	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Ligestilling efter danske regler:							
Under 20 år ved indrejsen	2.522	2.713	4.875	3.435	3.354	4.274	55
Ægteskab med dansker	258	212	312	212	198	420	2
30 timer/uge i 2 år	38	25	108	107	85	98	
5 års fast ophold	528	632	919	626	707	629	3
Sydslesviger	244	231	331	245	266	251	
Integrationslov	413	489	1.070	1.055	1.279	1.389	3
Islændinge bosat før 1946	1	2	2	3		1	
Ligestilling efter EU-regler:							
EU arbejdstager*	45	94	129	159	216	245	1
EU kontinuitet*	22	25	32	22	20	24	
EU omskoling*	1	5	5	1		2	
EU barn bosat i DK	13	7	19	36	32	52	1
EU barn ikke bosat i DK	4	1	9	15	13	14	
EU ægtefælle	56	50	128	140	199	184	
EU forælder		2	18	6	7	4	
EU 5 års ophold	219	226	331	407	520	722	5
Ligestillede ansøgninger i alt	4.364	4.714	8.288	6.469	6.896	8.309	70

*) Indgår i definitionen af økonomisk aktive EU-borgere.

Kilde: Uddannelsesministeriet.